

STRATEGIE PREVENCE A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ

1. Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vážným problémem. Jeho řešení vyžaduje náročnou práci nejen žákem, ale často také se zákonnými zástupci žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáka, v jeho výkonnosti, motivaci i rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

2. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

a) osobnost dítěte - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka

b) nepodnětné rodinné prostředí - žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)

c) špatná docházka do vyučování – neúčast žáků ve výuce, z toho plynoucí špatné porozumění probírané látce a následné nezvládnutí učiva.

3. Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi úspěšné žáky.

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

a) poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění

- kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP nebo SPC
- integrace žáka
- vytvoření IVP

b) odchylka v celkové úrovni inteligence

- žákovi bude stanoveno základní učivo, které po něm bude požadováno podle jeho možností a schopností
- vhodné metody práce
- motivace - zažití úspěchu
- možnost opravit si známku
- individuální konzultace ve vyučování i mimo něj
- spolupráce s PPP - integrace na základě IVP a realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou

c) žáci sociálně znevýhodnění

- motivace žáka k učení
- spolupráce s rodinou
- vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách
- přístup k internetu ve škole

d) žáci s vysokou absencí jsou velmi často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti

- včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky –
- plán dostudování učiva a termíny dozkoušení
- konzultace s žákem a zákonnými zástupci, kde se domluví zvýšený dohled nad žákem

4. Postup při řešení školní neúspěšnosti – podpůrný program:

a) Pokud žák zamešká více než 60 hodin výuky, bude o možném riziku neúspěšnosti informován zákonný zástupce žáka písemně.

b) Pokud žák zamešká více než 100 hodin výuky, vyvolává se jednání se zákonnými zástupci preventivně. Na schůzce jsou přítomni TU, výchovný poradce, metodik prevence, žák a jeho zákonný zástupce, případně učitel předmětu, kde se už objevily problémy. Domluví se podpora žákovi tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (plán práce, termíny zkoušení, obsah učiva, možnost individuální konzultace, doučování se spolužáky atd.).

c) Po prvním čtvrtletí třídní učitelé písemně informují zákonné zástupce žáků, kteří za toto čtvrtletí neprospívají (jsou hodnoceni známkou nedostatečný). Bude jim též nabídnuta

možnost využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem (případně zákonných zástupců, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylu).

d) Pokud se situace nezlepšuje, bude nabídnut žákovi podpůrný plán.

e) Na závěr školního roku by měla být podpora vyhodnocena třídním učitelem.

5. Plán pedagogické podpory (plán podpůrných opatření)

Pokud selže individuální podpora žákovi a ten je v prvním pololetí hodnocen nedostatečnou, nabízí se žáku a jeho zákonným zástupcům podpůrný plán. Po uzavření pololetního hodnocení výsledků vzdělávání navrhnou třídní učitelé ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých předmětů výchovnému poradci žáky pro podpůrný plán. Podpůrný plán pro neprospívající žáky je souhrn opatření nabízených žákům a jejich zákonným zástupcům, který se podpisem všech stran stává pro všechny závazným. Třídní učitel zajišťuje seznáení všech zainteresovaných ke společné úvodní schůzce, kde jsou rodiče a žáci s plánem seznámeni a dojde k jeho podpisu. Po uzavření klasifikace na závěr školního roku se vyhodnocuje jeho efektivita.

6. Formy a metody práce

Pro úspěšnost podpůrného programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- **podpůrný studijní plán**, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním)
- **zadávání pravidelných úkolů** vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu
- **možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole**
 - **možnost doučování** – v rámci např. kroužků Matematické a čtenářské gramotnosti
 - **užívání podpůrných aktivit** – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
 - **používání podpůrných pomůcek při samostatné práci** v předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu (přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj.)
 - **individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny** – pomoci žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva

- **vedení písemných záznamů o průběhu podpůrného programu** – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpůrného programu zákonným zástupcům a výchovnému poradci
- **domluva konzultační hodiny**, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo

Ing. Pavla Kopeluková, ředitelka školy

20. 10. 2020

Zdroj: www.nuv.cz - Metodika pro nastavení podpůrných opatření